

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационния труд

“Хранителната йеюностома – показания и резултати при спешна и планова хирургия в горния коремна етаж”

на д-р ПЕНЧО ТОНЧЕВ ТОНЧЕВ,
Главен асистент в Клиника по хирургия,
Катедра Пропедевтика на хирургическите болести, М У - Плевен
за присъждане на образователната и научна степен **“доктор”**
по научната специалност **обща хирургия – 03.01.37.**

Рецензент: проф. д-р Росен Евгениев Маджов, д.м.н.,
Ръководител Катедра по хирургически болести
Медицински Университет – Варна

Дисертационният труд на д-р П. Тончев третира сериозен и важен медицински проблем – състоянието на малнутриция и методите за нейното комплексно третиране. Състоянието на малнутриция се среща в над 20% от всички хоспитализирани болни. То е сериозна причина за удължаване на болничния престой, увеличаване на процента на постоперативните усложнения и леталитет. Малнутрицията допринася съществено и за повишаване на инфекциозните усложнения и нарушения в първичното зарастване на оперативната рана.

Често след оперативни интервенции от голяма и много голяма сложност (гастректомия, ПДР, езофагектомия...) възстановяването на храненето през устата се отлага за повече от седмица. Поставянето на хранителна йеюностома е една много добра алтернатива. Ентералното хранене поддържа интегритета на мукозната бариера, намалява продължителността на болничния престой, намалява честотата на постоперативните усложнения, както и не на последно място – намалява разходите при тежко болни пациенти. Същевременно поставянето на хранителна йеюностома е допълнителна интервенция, със съответния риск и възможни усложнения.

Проблемът действително е кога, при кои оперативни интервенции ползите от хранителната йеюностома надвишават рисковете.

Дисертационният труд е написан на **155** стандартни страници и съдържа:

Увод - 2 стр.;

Литературен обзор - 40 стр.;

Цел и задачи - 2 стр.;

Клиничен материал и методи - 15 стр.;

Резултати и обсъждане - 30 стр.;

Изводи и приноси - 3 стр.;

Библиография - 38 стр.

Онагледяването е осъществено с таблици - **39**, фигури, графики - **25**.

В литературният обзор е извършено:

- Проучване на методите на нутритивен скрининг с оглед селектиране на пациентите с нарушения и от там – повишен оперативен риск.
- Проучени са методите, индикациите и контраиндикациите за хранителна йеюностома.
- Проучване на точковите системи за оценка на риска индивидуализирано при конкретен пациент.
- Усложнения и критична оценка на съвременното състояние на проблема.

Дисертантът като цяло познава много добре проблема - цитирани са много автори и школи, занимаващи се с проблемите на малнутрицията, скрининга на пациентите, видовете нутритивни стоми (гастро-, йеюностоми).

Би могло да се съкрати част от литературния обзор, в който има много излишни подробности и е голям по обем, в сравнение с частта на обсъждането на собствените резултати (част от него може да бъде вместен в именно в този раздел от дисертацията).

В библиографската справка са цитирани **430** източника, от които **23** на кирилица и **407** на латиница, повечето от които са през последните 10 години, но има някои с по-голяма давност. Освен това има и редица други български автори и школи, работили по проблема, но не са цитирани.

Авторът си поставя за ЦЕЛ:

"Да се проучи хранителната йеюностома (показания, методи, резултати, усложнения) при хирургични пациенти с тежко и усложнено протичане на лечението и с компроментиран нутритивен статус“.

Общата цел е много добре формулирана с оглед на цялостния дисертационен труд. За постигането на основната цел авторът си поставя следните задачи:

1. Да се проучат и опишат показанията, методите за хранителна йеюностома, усложненията, методите и режимите за ентéralно хранене през йеюностома.
2. Да се определи приложимостта в условията на спешната и плановата хирургия на методите за оценка на нутритивния статус: като време за оценка, резултати и сравнимост.
3. Да се проучат в литературата подходящи скали за оценка тежестта на заболяването и оперативния риск от усложнено протичане в следоперативния период.
4. Да се предложи практически алгоритъм за преценка: нуждае ли се пациента от хранителна йеюностома и препоръки за поддържане на храненето?
5. Да се разработи и тества програмен продукт, улесняващ преценката на нутритивния и постоперативен риск

Обект на проучването са **33** пациента с наложени йеюностоми и контролна група от **68** в друга хирургична клиника, при които не е наложена йеюностома.

Клиничният материал, както и използваните методи за:

- оценка на нутритивния риск,
- оценка на оперативния риск,
- методите за извършване на хранителната йеюностома;
- методите за парентерално и ентéralно хранително подпомагане

са достатъчни са извеждането на съответните изводи от получените резултати.

В раздела със собствените резултати и техният анализ се съпоставят хетерогенни групи пациенти, като не е изяснен точно дизайна и целите ? Остава въпросът има ли съпоставимост на данните от тези групи?

В резултат на внимателния анализ на литературните данни, както и в резултат от интерпретирането на собствените клинични данни, авторът и колектива на клиниката предлагат и въвеждат в хирургичната практика собствен алгоритъм за оценка на нуждите, който е изключително полезен с оглед оптимизиране на крайните резултати от комплексното лечение при болните с компроментиран нутритивен статус.

Изводите – общо шест наброй са добре формулирани и те отговарят на решаването на основната цел и задачите, които си е поставил докторанта.

Освен посочените вече забележки към отделни части от дисертационния труд, позволявам си също така да отправя някои несъществени забележки относно някои правописни грешки, които са несъществени и не влияят върху цялостната структура на дисертационния труд. Изтъкнатите забележки не намаляват достоинства на дисертационния труд.

От приносите които дисертантът е приложил приемам **1, 2, 3, 6 и 7**. Останалите (4 и 5) са с потвърдителен характер.

Приносите са с научно-приложен характер и са резултат от дейността лично на дисертанта, както и на колектива на Клиниката по хирургия при УМБАЛ „д-р Г. Странски“ – гр. Плевен.

Авторефератът е много добре оформен и отразява напълно същността на дисертационния труд. Прави много добро впечатление отличното стилистично и дизайнерско оформление, както и качеството на отпечатване.

Авторът има **7** научни съобщения и публикации във връзка с дисертационния труд, като в **6** от тях е първи автор.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд е задълбочен, проблемен, очертава съвременните становища за диагностициране, показания, методи и лечение при хирургични пациенти с тежко и усложнено протичане на лечението и компроментиран нутритивен статус. Има резултати с приносен характер и публицистични прояви.

Всичко това ми дава право и основание да препоръчам на членовете на Научното жури да дадат своя **положителен вот** и да присъдят образователната и научна степен “**доктор**” на д-р Пенчо Тончев ТОНЧЕВ.

Рецензент:

/проф. д-р Росен Маджов, д.м.н./